

VEDLEGG

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsministeren

Familie- og kulturkomiteen
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 Oslo

Deres ref.
IS/mb

Vår ref.
23/900 -

Dato
07.03.2023

Dokument 8:122 S (2022-2023) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mona Fagerås, Grete Wold og Kathy Lie om et enklere og mer forbrukervennlig regelverk for gavekort

Det vises til brev 9. februar 2023 fra Familie- og kulturkomiteen vedrørende overnevnte representantforslag. I brevet bes det om Justis- og beredskapsdepartementets vurdering av forslaget.

Forslagstillerne omtaler ulike former for gavekort. Når det gjelder de gavekort som i forslaget omtales som «helt generelle» og er utstedt av «kortselskap», antar jeg at det siktes til gavekort knyttet til eksempelvis MasterCard eller VISA. Slike gavekort kjennetegnes ved at de inneholder et forhåndspåfylt beløp som kan benyttes der MasterCard eller VISA aksepteres. Slike gavekort er nærmere regulert i lov 18. desember 2020 nr. 146 om finansavtaler (finansavtaleloven). I finansavtaleloven § 4-50 er det gitt nærmere regler om «elektroniske småpenger», herunder «kontantkort». Reguleringen av slike gavekort er til dels harmonisert gjennom det reviderte betalingstjenestedirektivet (EU) 2015/2366.

Finansavtaleloven § 4-50 innebærer at slike kort er underlagt en noe forenklet regulering sammenlignet med bl.a. alminnelige betalingskort, se her finansavtaleloven § 4-50 tredje til femte ledd. Et kjennetegn for gavekort som anses som «elektroniske småpenger» etter reglene i finansavtaleloven, er at beløpet er knyttet til en konto. Finansavtaleloven § 4-46 gir nærmere regler om konto som ikke brukes, herunder en varslingsplikt når det er gått 24 måneder etter at kontoen ikke er benyttet. Foreldelse av slike gavekort følger reglene om foreldelse av bankinnskudd i lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer § 4. Det følger av § 4 første ledd første punktum at foreldelsesfristen er 20 år etter at tjenesteyteren har gitt melding (varsel) etter reglene i finansavtaleloven § 4-46. Jeg nevner også at det

gjelder særskilte regler om opplysningsplikt for elektroniske småpenger etter finansavtaleloven § 3-32 første ledd bokstav d.

Gebyr som tjenesteyteren krever i tilknytning til gavekort som er omfattet av reglene i finansavtaleloven, er ikke regulert, med unntak av gebyr for bruk av betalingsinstrument etter reglene i § 2-4.

For den som mottar gavekort som er omfattet av reglene i finansavtaleloven, antar jeg at foreldelse ikke er et aktuelt problem. Et kjennetegn ved «elektroniske småpenger» er at det gjelder en begrensning på hvor store beløp som kan lagres på de aktuelle betalingsinstrumentene (gavekortene), se her finansavtaleloven § 4-50 første og andre ledd. Jeg vil derfor anta at det for gavekortmottakeren kan være et større problem at saldo på gavekortet blir «spist opp» av gebyrer. Det kan ikke utelukkes at det er en sammenheng mellom gebyrene og den lange foreldelsesfristen for slike kort. Det kan derfor være grunn til å vurdere nærmere både en regulering av gebyrer og en kortere foreldelsesfrist for forhåndsbetalte kort med begrenset beløpsverdi.

For gavekort som ikke er omfattet av finansavtaleloven, gjelder den alminnelige foreldelsesfristen på tre år etter reglene i foreldelsesloven § 2. Foreldelsesloven kan, med mindre noe annet er lovbestemt, ikke fravikes ved avtale, jf. § 1 nr. 1. Foreldelsesloven § 28 gjelder avtale om å forlenge eller forkorte foreldelsestiden. Det følger av nr. 1 første punktum at skyldneren ikke bindende kan vedta at foreldelse ikke skal inntre i samsvar med reglene i foreldelsesloven. Når det gjelder gavekort, vil den som utsteder gavekortet, være å anse som «skyldner». Bestemmelsen i § 28 nr. 1 synes å ha til formål å beskytte skylderen mot å vedta lengre frister enn det som fremgår av loven. I forbrukerforhold vil forbrukeren normalt være skyldner og den svakere parten i avtaleforholdet. Regler som er utformet med dette utgangspunktet, treffer ikke så godt når situasjonen er snudd – altså at det er forbrukerens avtalemotpart som er skyldner, og forbrukeren som er fordringshaver. Her vil skyldneren kunne være den sterke parten i avtaleforholdet.

Mye kan tale for at kortutstedere og andre som utsteder «gavekort», bør kunne ta seg betalt for å tilby slike kort. I motsatt fall vil tilbudet av gavekort kunne bli mindre – til ulempe for forbrukerne. Jeg mener samtidig at det kan være grunn til å se nærmere på om det er behov for en annen regulering av foreldelse av beløp som gjøres tilgjengelig gjennom gavekort, og gebyrer for å utstede eller administrere gavekort.

Med hilsen

Emilie Mehl

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur